

This question paper contains 4 printed pages]

A—317—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

PHILOSOPHY

Paper V

(Inductive Logic)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 12-4-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time— 2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQs)

1. Fill in the blanks from the given alternatives :

10

दिलेल्या पर्यायांमधून रिकाम्या जागा भरा :

(i) ..... is the science of thoughts.

(a) Ethics

(b) Psychology

(c) Logic

(d) Aesthetics

.....हे विचाराचे शास्त्र आहे.

(a) नीतिशास्त्र

(b) मानसशास्त्र

(c) तर्कशास्त्र

(d) सौंदर्यशास्त्र

(ii) With the study of logic.....attitude to be increase.

(a) Religious

(b) Economical

(c) Cultural

(d) Analytical

तर्कशास्त्राच्या अभ्यासाने.....वृत्तीत वाढ होते.

(a) धार्मिक

(b) आर्थिक

(c) सांस्कृतिक

(d) चिकित्सक

P.T.O.

- (iii) .....is the main study subject of logic.
- (a) Behaviour (b) Inference
(c) Religion (d) Spirituality
- ..... हा तर्कशास्त्राचा प्रमुख अभ्यासविषय आहे.
- (a) वर्तण (b) अनुमान
(c) धर्म (d) अध्यात्मिकता
- (iv) .....is the father of logic.
- (a) Descartes (b) Socrates
(c) Plato (d) Aristotle
- ..... हा तर्कशास्त्राचा जनक होय.
- (a) देकार्त (b) सॉक्रेटीस
(c) प्लेटो (d) अॅरीस्टॉटल
- (v) Human knowledge mainly divided by ..... kinds.
- (a) Two (b) Three
(c) Four (d) Six
- मुख्यतः ..... प्रकारात ज्ञानाची विभागणी करता येते.
- (a) दोन (b) तीन
(c) चार (d) सहा
- (vi) .....is the indirect type of knowledge.
- (a) Intuitive (b) Scientific
(c) Inference (d) All of these
- ..... हा ज्ञानाचा अप्रत्यक्ष प्रकार आहे.
- (a) प्रज्ञासाक्षात (b) शास्त्रीय
(c) अनुमान (d) वरीलपैकी सर्व
- (vii) .....are the contents of inference.
- (a) Induction, deduction (b) Premise, conclusion
(c) Direct, indirect (d) None of these

..... हे अनुमानाचे घटक होत.

- (a) विगमन, निगमन (b) आधार विधान, निष्कर्ष विधान
(c) प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष (d) वरीलपैकी एकही नाही

(viii) Form is the ..... of argument.

- (a) Meaning (b) Structure
(c) Validity (d) Invalidity

आकार म्हणजे युक्तिवादाची ..... होय.

- (a) आशय (b) रचना
(c) वैधता (d) अवैधता

(ix) .....is the formal ground of induction.

- (a) Uniformity of nature (b) Experiments
(c) Observation (d) Hypothesis

..... हा विगमनाचा तात्विक आधार आहे.

- (a) सृष्टीची समरूपता (b) प्रयोग
(c) निरीक्षण (d) सिद्धान्तकल्पना

(x) .....is the fallacy of observation.

- (a) Non-observation (b) Experiment
(c) Controlled observation (d) Repeat by observation

..... हा निरीक्षणाचा तर्कदोष आहे.

- (a) अनिरीक्षण (b) प्रयोग
(c) नियंत्रित निरीक्षण (d) पुनर्निरीक्षण

(Theory)

2. What is logic ? State definition and its nature. 10

तर्कशास्त्र म्हणजे काय ? त्याच्या व्याख्या व स्वरूप संपूर्ण सांगा.

Or

(किंवा)

Explain scientific cause.

वैज्ञानिक कारण कल्पना स्पष्ट करा.

P.T.O.

3. Describe the nature and importance of inference.

10

अनुमानाचे स्वरूप आणि महत्त्व विशद करा.

Or

(किंवा)

State the definition and characteristics of observation.

निरीक्षणाची व्याख्या व वैशिष्ट्ये सांगा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Utility of logic

(ii) Testimony

(iii) Fallacies in causation

(iv) Law of uniformity of nature.

थोडक्यात टिपा लिहा (केणत्याही दोन) :

(i) तर्कशास्त्राची उपयुक्तता

(ii) शब्द प्रमाण्य

(iii) कार्यकारण कल्पनेतील तर्कदोष

(iv) सृष्टीच्या समरूपतेचा नियम.